

Wegwij's in de Bijbel

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

51. Afscheid van Jozua

Bijbelgedeelte: Jozua hoofdstuk 21:43-45 en de hoofdstukken 23 en 24

De door God beloofde vrede

De verzen 43-45 van hoofdstuk 21 van het boek Jozua geven de afsluitende conclusie, na de gezamenlijke verovering van het land door alle stammen. Ruben, Gad en Manasse hadden daarin meegestreden, ondanks dat zij ten oosten van de Jordaan zouden gaan wonen. In de vorige Wegwij's hebben we gezien, dat zij huiswaarts keerden na de verovering van het Israël toegewezen deel ten westen van de Jordaan.

De genoemde conclusie bestaat uit twee onderdelen:

- Ten eerste schonk de HEER aan Israël het gehele land, zoals Hij hun voorouders beloofd had (vers 43)
- Ten tweede gaf de HEER hun vrede, precies zoals Hij hun voorouders ook beloofd had (vers 44)

Hieruit wordt dan weer de volgende conclusie getrokken: "De HEER brak niet één van de beloften die Hij Israël had gedaan. Hij deed ze alle gestand" (vers 45).

Door deze drievoudige benadrukking dat God Zich hield aan Zijn gedane beloften, wordt duidelijk dat God Zich van Zijn kant heeft gehouden aan Zijn woord. Datzelfde wordt nu verwacht van Israël, wanneer het in het beloofde land woont, zoals het tot God had gezegd toen Mozes nog leefde, en de HEER hen verscheen op de berg in de woestijn Sinaï: "We zullen alles doen wat de HEER heeft gezegd" (Exodus 19:8).

Jozua spreekt met de leiders van het volk

Hoofdstuk 23 begint met waar hoofdstuk 21 eindigt: de vrede die de HEER Israël gaf: "De HEER had Israël aan alle grenzen rust gegeven door het volledig van zijn vijanden te verlossen".

Jozua mocht nog vele jaren genieten van die vrede en van de rust die hij had verdiend. Toen hij op hoge leeftijd was gekomen, riep hij de leiders van het volk (de oudsten, stamhoofden, rechters en griffiers) bij zich, en zei: "Ik heb niet lang meer te leven". Met andere woorden: we moeten ons bewust zijn van de noodzaak enkele dingen goed met elkaar te bespreken, zodat het volk de HEER trouw blijft en zich houdt aan wat het Hem beloofd heeft. Hij herinnerde hen eraan wat God van Zijn kant had gedaan. Daarbij gaf hij ook aan dat nog niet het gehele toegewezen gebied was veroverd, maar dat God, om Zijn gehele belofte te vervullen, zou afrekenen met de goddeloze volken die daar woonden: "Dan kunt u hun land in bezit nemen, zoals Hij heeft beloofd".

Maar zoals zij goed wisten, was daaraan een voorwaarde verbonden: ze moesten laten zien dat zij de HEER trouw waren en Hem gehoorzaamden. Daarom zei Jozua nadrukkelijk, dat zij op geen enkele manier moesten afwijken van de voorschriften die God hen door

Mozes gegeven had. Het grootste gevaar was dat zij op den duur de afgoden van de volken die in het land gewoond hadden en van de volken om hen heen, gingen

dienen. Het gouden kalf dat hun ouders en grootouders in de woestijn hadden gemaakt, en hen herinnerde aan Egypte, was het historisch bewijs daarvan. Daarom zei Jozua: "U moet alleen de HEER, uw God, zijn toegewijd, zoals u dat tot nu toe bent geweest". Daarom had de HEER Zijn deel van Zijn beloften gehouden, en hen geholpen bij de verovering van het land. En wilden zij er zeker van zijn dat God met hen bleef, dan was "het ... van levensbelang Hem lief te hebben".

Wanneer zij Hem niet lief zouden hebben, door Hem niet als de enige ware God te dienen en te gehoorzamen, zouden zij allerlei tegenspoed krijgen, tot zij uiteindelijk het door God gegeven land zouden moeten verlaten.

Opnieuw herinnerde Jozua hen aan het feit dat God Zijn beloften had gehouden: “Luister. Nu ik de weg moet gaan die ieder mens wacht [namelijk sterven], moet u goed beseffen dat de HEER, uw God, geen van de beloften heeft gebroken die Hij u heeft gedaan. Hij heeft ze alle gestand gedaan, Hij heeft er niet één gebroken”. Het was daarom van levensbelang dat zij zich hielden aan hún belofte te doen wat de HEER gezegd had.

Jozua houdt een afscheidsrede tot het volk

Daarna riepen Jozua en de leiders het gehele volk samen in Sichem. Jozua sprak alle aanwezigen daar indringend toe. Alles in zijn woorden draaide om het gevaar van afgoderij. En wat ook duidelijk is, is dat Jozua sprak als profeet. Een profeet is iemand die boodschappen van God aan mensen bekendmaakt; en die kunnen ook over toekomstige gebeurtenissen gaan.

Hij begon met het volk eraan te herinneren, dat Abraham in het land waar hij woonde afgoden aanbad, maar dat God hem daar weghaalde om Hem – de Almachtige, de enig ware God – te dienen. Jozua ging verder met hoe God Abrahams nakomelingen uit Isaak en Jakob had bevrijd uit de handen van de machtige Egyptenaren. Daarna had Hij hen geholpen de volken die het land Kanaän bewoonden te verslaan. Het wordt niet gezegd, maar dit wilde duidelijk maken dat de goden van die volken hen niet hadden kunnen helpen tegen de macht van de God van Israël. Want Jozua waarschuwde hen hierna met de opmerkelijke woorden: “eerbiedig de HEER, dien Hem met onvoorwaardelijke trouw en doe de goden weg die uw voorouders ten oosten van de Eufraat en in Egypte hebben gediend. Dien alleen de HEER”. Dit wekt de indruk dat een deel van het volk afgodsbeeldjes had, zoals eens Rachel beeldjes van de ‘huisgoden’ meenam toen zij Jakob volgde naar Kanaän. Jozua stelde hen voor de keuze: “Wanneer u daartoe niet bereid bent, kies dan nu wie u wel wilt dienen: de goden van uw voorouders ... of de goden van de Amorieten, van wie u nu het land bewoont”. Jozua maakte hen duidelijk wat hijzelf koos: “In ieder geval zullen ik en mijn familie de HEER dienen”.

Het volk antwoordde hem, dat zij het niet in hun hoofd zouden halen “de HEER te verlaten om andere goden te dienen”. Zij erkenden Hem als hun Verlosser, omdat zij met eigen ogen hadden gezien welke wonderen Hij voor hen deed, dat Hij hen onderweg naar het beloofde land beschermde, en dat Hij hen hielp dat land te veroveren. Dus: “Natuurlijk zullen wij de HEER dienen, want Hij is onze God”.

Tja, woorden zijn zo gemakkelijk uit te spreken, maar de praktijk wijst vaak anders uit... Als profeet van de HEER, en als getuige van wat Mozes had gezegd over wat het volk in de toekomst zou doen, antwoordde Jozua: “U zult niet in staat zijn de HEER te dienen, want Hij is een heilige God”. Hij zou het nooit goedkeuren als zij naast de HEER andere goden zouden dienen. Volgens de Wet was dat een doodzonde, die hen niet vergeven zou worden, maar zwaar gestraft zou worden: “De HEER zal Zich tegen u keren ... en u vernietigen”.

Maar het volk zei nog een keer: “Wees ervan verzekerd dat we de HEER zullen dienen”. Dit maakte hen, wetend wat de gevolgen zouden zijn van woordbreuk, volledig verantwoordelijk voor wat zij zouden doen. Jozua zei daarom: “In dat geval bent u zelf de getuigen van uw keuze om Hem, de HEER, te dienen”. Waarop het volk zijn ‘Amen’ uitsprak: “Ja, dat zijn wij”. ‘Amen’ ken je wel van het eind van een gebed; het zijn woorden van geloof, waarmee je zegt: ‘ja, zo is het’, of: ‘ja, zo zal het zijn’. Opnieuw riep Jozua op hun vreemde goden weg te doen en zich geheel op de HEER, hun God, te richten. Waarop het volk voor de derde keer beloofde: “We zullen de HEER, onze God, dienen en gehoorzamen”. Maar ze zeiden kennelijk niet: ‘we zullen die goden wegdoen’, en dat werd op den duur hun ondergang, zoals Mozes en Jozua hadden voorzien... Als getuigenis van hun drie keer herhaalde keuze voor de HEER, richtte Jozua een daar liggende grote steen op als gedenkteken – als “getuige, want hij [die steen] heeft alles gehoord wat de HEER tegen ons gezegd heeft. Hij is dus getuige opdat u uw God niet afvallig wordt”.

Jozua sterft

Niet lang daarna overleed Jozua op 110-jarige leeftijd, en werd begraven op zijn eigen grondgebied op het bergland van Efraïm.

De schrijver van het boek voegde er nog aan toe, dat in de tijd dat Jozua leefde het volk de HEER diende. Ook na zijn dood bleef het volk dat doen, zolang zijn leeftijdsgenoten nog leefden.